

Rådet for legeetikk

Feilaktige legeattester – nok en gang

Alle leger burde være helt på det rene med innholdet i etiske regler for leger vedrørende utstedelse av attester.

Dette skriver Rådet for legeetikk i forbindelse med at rådet nylig har behandlet to saker med klage på legers attester ved tegning av livsforsikring. § 4 i Etiske regler for leger sier: «En legeerklæring skal gi tilstrekkelig informasjon til å fylle sin hensikt og skal være objektiv og nøytral i sin form. Relevante opplysninger må ikke fordreies eller forties.»

Oppgav ikke diagnose

Den første saken dreier seg om en pasient som tegnet en livsforsikring, og hvor vedkommende valgte *ikke* å oppgi en alvorlig kronisk progredierende sykdom i egenerklæringen. Hun kontaktet sin primærlege og bad om at denne ikke angav annen grunn til en langvarig sykmelding enn «stress på arbeidet». Legen følte seg presset av pasienten til å etterkomme dette ønsket, dels fordi pasienten selv hadde store problemer med å akseptere sin diagnose. Fire år senere var sykdommen så alvorlig at hun søkte om erstatning fra forsikringsselskapet. Først da fikk selskapet kjennskap til diagnosen som var stilt ved et sykehus flere år tidligere.

Konfrontert med dette har primærlegen «lagt seg helt flat», og beklaget at hun etterkom pasientens ønske om en uriktig attest. Pasienten skulle umiddelbart fått tilba-

kemelding om at attesten måtte være korrekt, selv om det innebar ubehagelige fakta.

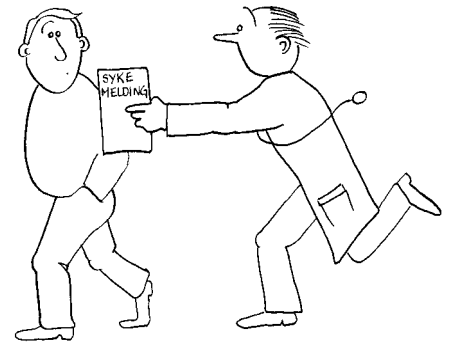
Legen har i sitt tilsvaret til Rådet for legeetikk vært svært ryddig og klar i omtalen av sin feilvurdering. Hun har sterkt beklaget denne. Rådet presiserer at i slike saker har legen en selvstendig plikt til å gi alle relevante opplysninger etter nødvendig undersøkelse, uavhengig av hva pasienten selv måtte ha oppgitt i egenerklæringen.

Skjulte massiv sykehistorie

Den andre saken dreide seg om en pasient som søkte livsforsikring med uføredekning og gav en egenerklæring med svært sparsomme helseopplysninger. Hans primærlege ble derfor kontaktet og bedt om supplerende legeerklæring. I denne konkluderes det med at «NN har de beste leveutsikter og god fremtidig arbeidsevne».

Åtte år senere søkte kunden om uførerstatning. Det fremkom da at han hadde vært sammenhengende sykmeldt og på attføring i mer enn seks år før tegning av forsikringen. Primærlegen hadde hele tiden vært behandlende lege. Bare ett år etter utstedelse av legeerklæringen, ble det søkt om og innvilget full uføretrygd.

Legen hevdet at det fortsatt var mulig å attføre pasienten til et yrke da han skrev «god fremtidig arbeidsevne». Forsikringssel-

Legen har en selvstendig plikt til å innhente alle relevante opplysninger. Illustrasjon Øystein Førre

skapet mente en slik formodning ikke kunne begrunne at legen skjulte en massiv sykehistorie i sin erklæring. Tilståelse av uføretrygd året etter var basert på det samme sykdomsbildet pasienten hadde hatt hele tiden.

Rådet for legeetikk måtte konstatere at legen ikke har etterlevd de etiske regler kapittel 4, § 4 og unnlatt å gi alle relevante opplysninger. Rådet vedtok å beklage legens handlemåte.

Rådet vil igjen oppfordre leger til å ha et bevisst forhold til disse reglene. Særlig kan det være fristende å «hjelp» pasienten til en gunstig forsikringsordning eller et annet gode der det er et tett lege-pasient-forhold.

Jo Telje
Rådet for legeetikk

Anskaffelse av reklameartikler

Rådet for legeetikk har behandlet en sak der en medisinstudent har opptrådt i strid med samarbeidsavtalen mellom legestanden og industrien.

Legemiddelindustrien har mange ganger fått kritikk for sine fremstøt for å skape allianser med legene. Andre ganger er det imidlertid legene som er de aktive. Følgende sak er oversendt Rådet for legeetikk fra Legeforeningen og Legemiddelindustriforeningens råd for legemiddelinformasjon:

En medisinstudent som er i sitt femte studieår, har sendt et brev til en rekke legemiddelprodusenter. Studenten skriver at han snart skal «praktisere legekunsten, og blant annet forskrive medikamenter.» «I denne forbindelse tror jeg det vil være i (angjeldende firmas) interesse, så vel som i min egen, å tidlig etablere et gjensidig godt forhold. Jeg kan herved foreslå, som en

begynnelse, at dere tilbyr det dere måtte ha av reklameartikler, herunder særlig klesplagg og bagger.» Han uttrykker at han ser frem til et forhåpentlig godt og langvarig samarbeid, med pasienten i sentrum, som fremtidig allmennlege.

Legeforeningen og Legemiddelindustriforeningens råd for legemiddelinformasjon mener at forespørselen fra medisinstudenten er i strid med samarbeidsavtalen mellom legemiddelindustrien og legestanden. Ikke desto mindre har flere firmaer respondert på henvendelsen, og sendt informasjonsmaterieill, T-skjorter, bager og liknende.

I sitt svar til Rådet for legeetikk beklager medisinstudenten på det sterkeste at han har formulert seg slik at det «ble oppfattet som

om jeg vil la tilegnelse av reklamematerieill til eget bruk komme foran pasientens og samfunnets beste». Han innrømmer å ha formulert seg uklokt og lite gjennomtenkt.

Rådet vedtok å uttale: Etiske regler for leger uttaler i kapittel I, § 12, annet ledd, følgende: «En lege må ikke inngå forbindelse med den farmasøytiske industri og/eller leverandører av medisinsk utstyr som kan føre til at tilliten til legens faglige vurdering svekkes.» Denne bestemmelse må også være en ledesnor for kommende leger i deres forhold overfor medisinalindustrien. Slik henvendelsen fra medisinstudent NN er utformet, måtte den fra industrien side bli oppfattet som et forsøk på å skaffe seg en uberettiget fordel. Rådet beklager NNs refererte henvendelse til medisinalfirmaer.

Ragnar Hotvedt
Rådet for legeetikk